

สะกดเงิน

แสงสิทธิ์ กฤษฏี

โรคสะเก็ดเงิน (Psoriasis)

โรคสะเก็ดเงิน คือ โรคที่มีการอักเสบของผิวหนังเกิดได้หลายปัจจัยร่วมกันเช่น ยีนส์ที่ควบคุมการสร้างของผิวหนัง สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอก เป็นต้น ทำให้ระยะเวลาสร้างผิวหนังเร็วกว่าปกติ เป็นผื่นนูนแดง มีขุยหรือสะเก็ดสีเทาเงิน พบได้ตามส่วนต่างๆของร่างกายรวมทั้ง พบเล็บมีความผิดปกติและอาจเกิดภาวะแทรกซ้อนที่ทำให้เกิดการพิการของข้อได้

- **Auspitz's sign** เป็นอาการแสดงในลักษณะที่มีรอยจุดเลือดออกใต้สะเก็ดเมื่อดึงลอกที่ผิวออก
- **Keobner phenomenon** คือ ลักษณะที่มีรอยโรคเกิดขึ้นใหม่ตามรอยผิวหนังที่มีการขูดขีด เกา
- **Pitting nail** เป็นลักษณะเล็บที่มีจุดบุ๋มทั้งที่เล็บมือและเล็บเท้า
- **Subungual hyperkeratosis** เล็บที่มีการสร้างหน้าตัวขึ้นทำให้เล็บขรุขระและหนาตัวขึ้น
- **Onycholysis** เล็บที่มีการสลายตัวบางลงและผิดรูป

เกณฑ์ที่รับการรักษาโรคสะเก็ดเงินในคลินิกแพทย์แผนไทย (Inclusion criteria)

1. ผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์แผนปัจจุบันเฉพาะทางโรคผิวหนังว่าเป็นโรคสะเก็ดเงิน
2. ผู้ป่วยสมัครใจรับการรักษาโดยแพทย์แผนไทยด้วยสมุนไพรตำรับ
3. ผู้ป่วยเข้าใจและยอมรับการตอบสนองของการรักษาต่อสมุนไพรที่อาจมีรอยโรคเพิ่มขึ้น (ประทุ)
4. ผู้ป่วยที่มีรอยโรคมากกว่าร้อยละ 10 ของผิวหนังทั้งร่างกาย หรือ น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 10 แต่เป็นมานาน ไม่พอใจกับผลการรักษาครั้งอื่นๆที่ผ่านมา และสมัครใจรับการรักษาด้วยการแพทย์แผนไทย

เกณฑ์ที่ไม่รับการรักษารอคัสเกิดเงินในคลินิกแพทย์แผนไทย (Exclusion criteria)

1. ผู้ป่วยที่ยังไม่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์แผนปัจจุบันเฉพาะทางโรคผิวหนัง/แพทย์แผนปัจจุบันว่าเป็นโรค
สะกิดเงิน
2. ผู้ป่วยไม่สมัครใจรักษารอคัสเกิดเงินโดยแพทย์แผนไทยด้วยสมุนไพร
3. ผู้ป่วยที่รับการรักษา แม้รับประทานสมุนไพรแล้วรอยโรคยังไม่ดีขึ้น
4. ผู้ป่วยที่มีการทำงานของตับ ไต ที่ผิดปกติ

ข้อบ่งชี้การรับผู้ป่วยในโรคสะกดเงิน

1. มีภาวะลูกกลมรอยโรคมาก (ประทุ) ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของแพทย์ที่ให้การรักษาอยู่
2. มีภาวะแทรกซ้อน การติดเชื้อที่ผิวหนัง (ยกเว้นการติดเชื้อในกระแสเลือด ปอด หรืออวัยวะอื่นๆ ที่รุนแรง)
3. มีการอักเสบของข้อ ที่ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตามปกติได้ ที่ต้องอาศัยการรักษาอื่นๆร่วม เช่น การทำกายภาพบำบัด
4. ภาวะอื่นๆที่แพทย์เห็นสมควร

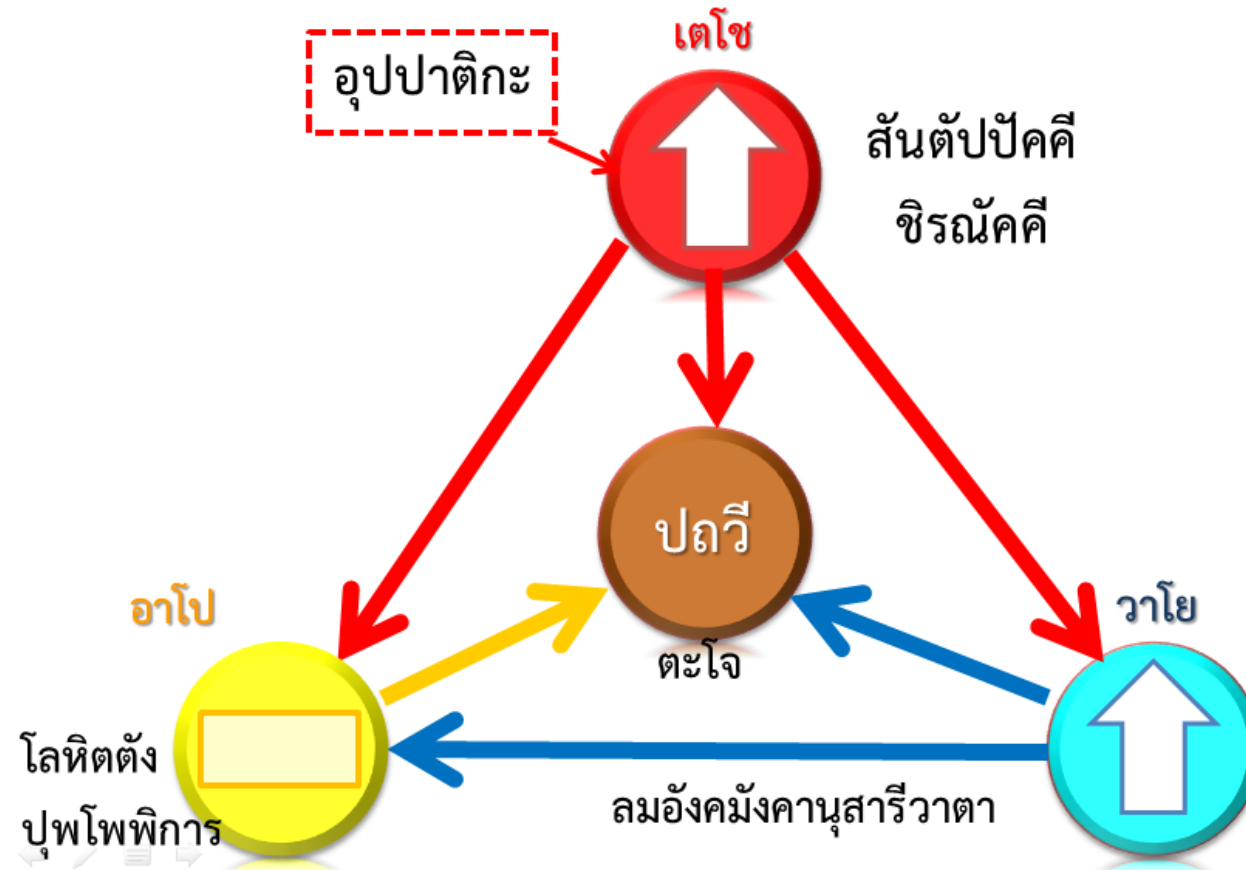
เกณฑ์การยุติการรักษา

ผู้ป่วยที่รับการรักษาด้วยสมุนไพรตำรับแล้ว 6 เดือน

รอยโรคไม่ดีขึ้น และหลังรับการรักษาแล้ว 1 ปี

รอยโรคไม่สงบ

กลไกการเกิดโรคตามทฤษฎีแพทย์แผนไทย

การตรวจประเมิน

1. คุณลักษณะรอยโรค

1.1 เกิดจากเลือดและน้ำเหลือง เรียกว่า “เรื้อนมูลนก” ผื่นปื้นแดงหนา ขึ้น สะเก็ดใหญ่หนาและ มีขุยสีขาวขุ่น ขอบเขตชัดเจน

(คัมภีร์วิฤกษ์โรคนกล่าวว่า เรื้อนมูลนก ลักษณะอาการ เมื่อบังเกิดผุดขึ้นมาเป็นแวงเป็นวงตามผิวหนัง เล็กก็มีใหญ่ก็มี สีขาวนุงๆ ขอบนูน มีสัญญาณดังกล่าวพรรณย ทำให้คัน ถ้านานเข้าลามไปทั้งตัว พยาธินั้นนี้ หายบ้าง ไม่หายบ้าง)

1.2 เกิดจากกองเลือดและลม เรียกว่า “เรื้อนกวาง” ผิวจะมีลักษณะแห้ง สะเก็ดจะบาง ขนาดเล็ก ละเอียดย สีขาว ไม่นูนผิวเนื้อราบเรียบ (คัมภีร์วิถีกุญชรโรคกล่าววว่า เรื้อนกวางลักษณะอาการ เมื่อบังเกิดขึ้น เกิดตามข้อมือข้อเท้า และกำัดันต้นคอ ทำให้เป็นน้ำเหลืองลามาออกไป ครั้นต้องยาเข้าก็แห้ง บางที่ก็หายขาด บางที่ก็ไม่หาย แต่ไม่หาย เป็นเพียงลำบาก)

2. ตรวจเพิ่มเติมเพื่อประเมินโรคที่มีอยู่และติดตามภาวะแทรกซ้อนอื่นๆ

2.1 ตรวจความสมบูรณ์ของเม็ดเลือด (CBC)

2.2 การทำงานของตับ (liver Function Test : LFT)

2.3 Creatinine (Cr)

2.4 Blood Urine Nitrogen (BUN)

การรักษา

1. ยาสมุนไพร

1.1 ยาสมุนไพรสำหรับรักษาโรคสะเท็ดเงินที่เกิดจากเลือด-ลม : ยาต้มเทพรังสี

1.2 ยาสมุนไพรสำหรับรักษาโรคสะเท็ดเงินที่เกิดจากเลือด-น้ำเหลือง : ยาต้มวรรณฉวี

1.3 ยาทาแก้โรคผิวหนัง

1.4 น้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น

2. ยาแผนปัจจุบัน (เพื่อระดับประคองอาการ อาจใช้หรือไม่ใช้ร่วมก็ได้)

2.1 CPM

2.2 10% urea cream

2.3 Tar shampoo

2.4 TA lotion

2.5 ฯลฯ

คำแนะนำ

1. งดอาหารที่เสี่ยงต่อโรค

1.1 อาหารคาวจัด จำพวกเนื้อโค เนื้อกระบือ เนื้อสัตว์ใหญ่ หัวหมู (ส่วนอื่นตั้งแต่คอหมูลงมาสามารถรับประทานได้)

1.2 สัตว์ปีกทุกชนิด เช่น เนื้อไก่ เนื้อเป็ด และเนื้อห่าน เป็นต้น

1.3 อาหารทะเลบางชนิด เช่น หมึก หอยแครง (หอยชนิดอื่นสามารถรับประทานได้) ปูม้า และกุ้ง ส่วนอาหารทะเลชนิดอื่นๆให้สังเกตอาการกำเริบของตนเองเป็นหลัก

1.4 ปลาไม่มีเกล็ด พวกปลาโอ ปลากระเบน ปลากระบาง ปลาไหล ปลาดุก รวมถึง ปลาที่มีครีบแข็ง เช่น ปลาโอ ปลานิล ปลาทู ปลาทับทิม ปลากระบอก ปลากะพง ปลาหมอตู ปลาหมอกไทย และปลาทู

1.5 อาหารหมักดองทุกชนิด เช่น ผลไม้ดอง ปลาร้า ปลาจ่อม ปูดอง เป็นต้น

1.6 เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

1.7 หน่อไม้ ส้มตำ

2. หลีกเลี้ยงสภาวะความเครียดต่างๆ
3. นอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ
4. เลี่ยงในบริเวณที่มีอากาศร้อนจัด เย็นจัด
5. ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณร่างกายให้สะอาด ไม่หมักหมม
6. ดูแลทำความสะอาดที่นอน ผ้าห่ม ให้สะอาด
7. หลีกเลี้ยงการแกะ เกา บริเวณที่เป็นรอยโรค เพราะจะยิ่งกระตุ้นให้รอยโรคเพิ่มมากขึ้น
8. ต้องอธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจถึงการตอบสนองต่อการรักษาอาจมีการประทุได้

